

Як українці відзначають Святвечір

За давньою традицією, різдвяне святкування починається ще ввечері **6 січня**. Вечір напередодні Різдва називається Святим або Навечір'ям Різдва Христового. Цього дня всі члени родини мають бути вдома, допомагати одне одному під час святкових приготувань.

За звичаєм господині до свят **ретельно прибирали в будинку**, вибілювали помешкання, застеляли нові або чисто випрані скатертини й рушники, намагалися підготувати новий одяг для всіх членів родини. Із воску **виготовляли святкові свічки**, приказуючи спеціальні замовляння й молитви.

Удосвіта 6 січня господиня розпочинала приготування **дванадцяти страв**, що символізують дванадцять апостолів.

Оскільки Різду передує тривалий сорокаденний піст, усі страви Святої вечері мають бути пісними.

Головною різдвяною стравою є **кутя** — пшенична або ячмінна каша, змішана з родзинками, маком, медом і горіхами. Також на столі обов’язково має стояти узвар.

Важливим різдвяним обрядом на Святий вечір є **оформлення столу**. Традиційно його застеляли свіжим сіном або соломою, зверху насипали трохи зерна й покривали скатертиною. По кутках столу під скатертину клали по зубчику часнику, який мав оберігати сім’ю від хвороб і злих сил.

На почесному місці в домі мав стояти **Дідух** — житній, пшеничний або вівсяний сніп, який символізує урожай і добробут, і є оберегом роду. Традиція ставити дідух на Святу вечерю тягнеться ще з часів язичництва. В сучасній Україні вона збереглася переважно в західних областях.

Сідати за святковий стіл необхідно з **появою першої зірки**, що символізує народження Ісуса. Святий Вечір традиційно розпочинається молитвою за здоров’я живих і упокій мертвих. Господар першим сідає за стіл, запалює різдвяну свічку й благословляє вечерю, після чого куштує кутю і роздає її родині.

Після куті вже можна переходити **до інших страв** — риби, грибів, борщу, вареників, тушкованої капусти, картоплі, узвару тощо. У різних регіонах України страви для Святої вечері різні, але їх кількість однакова. Під час трапези за столом **не можна лаятися та сперечатися**.

Різдвяні свята в Україні, за язичницькою традицією, пов'язані з **культу предків і вшануванням душ померлих**. Тож після Святої вечері українці залишають **по ложці кожної страви** для духів померлих родичів (у деяких регіонах взагалі не прибирають зі столу) або ставлять для них кутю на підвіконня.